

Ciències Socials

El llibre Ciències Socials 2, per a segon curs de primària, és una obra col·lectiva concebuda, dissenyada i creada en el departament d'Edicions Educatives de Santillana Educación, S. L./Edicions Voramar, S. A., dirigit per **Teresa Grence Ruiz i Immaculada Gregori Soldevila.**

En la seua elaboració ha participat l'equip següent:

TEXT

Vicente Camacho Díaz
Carmen Ríos Collantes de Terán

IL·LUSTRACIÓ

Quino Marín Márquez
José Manuel Córdoba Arias

EDICIÓ

Vicente Camacho Díaz
Lluïsa March Soler

DIRECCIÓ I COORDINACIÓ EDITORIAL
DE PRIMÀRIA

Maite López-Sáez Rodríguez-Piñero

Mapa de continguts

Unitats		Informació i activitats			
1	Vivim en una localitat 4	Pobles i ciutats	L'ajuntament	Vivim junts	L'educació viària
2	Tots a treballar! 16	Matèries primeres i productes elaborats	Els treballs en la naturalesa	Els treballs a les fàbriques i als tallers	Treballs que presten serveis
3	Anem a comprar 28	Usem diners	Comprem i venem	Els establiments comercials	
PER A SABER MÉS. La cultura popular		38			
4	L'aigua i l'aire 40	Els estats de l'aigua	L'aigua en la naturalesa	Els éssers vius necessitem aigua	L'aire és així
5	Quin oratge fa? 52	La temperatura, el vent i la pluja	Com s'estudia el temps atmosfèric	El temps i les estacions	El temps i el clima
6	Observem el relleu 64	Què és el relleu?	El relleu d'interior	El relleu de la costa	Els rius en el paisatge
PER A SABER MÉS. Les persones i el medi ambient		76			
7	Coneixem la Terra 78	La Terra és així	Roques i minerals	Els oceans i els continents	Ens orientem
8	El pas del temps 90	El passat, el present i el futur	La mesura del temps	Canvis amb el pas del temps	Els records del passat
9	Descobrim la història 102	Coneixem el passat	El nostre passat més pròxim	La història de la humanitat	
PER A SABER MÉS. La Unió Europea		112			
REPÀS FINAL		114			

Llig i comprenc	Educació en valors	Saber fer
Els drets dels xiquets	Respecte les persones que m'envolten	Organitze una activitat al barri
El fem, una matèria primera	Recicle el fem	Faig una entrevista
Els diners de plàstic	Administre bé els meus diners	Pense abans de comprar
Rius de gel	Estalvie aigua	Faig un experiment amb aigua
Excés de calor	Protegisc el planeta Terra	Interprete un mapa de l'oratge
Un paisatge protegit	Valore el paisatge natural	Descric un paisatge
Les roques contenen històries	Valore el treball dels científics	Interprete un plànol
Ausiàs Marc	Valore el passat de la meua localitat	Ordene fets en el temps
El descobriment d'Amèrica	M'interesse per conèixer el passat	Complete una línia del temps

Competències clau

Al llarg del llibre, diferents icones assenyalen i identifiquen la competència concreta que es treballa en cada activitat o apartat.

Competència matemàtica, científica i tecnològica

Comunicació lingüística

Competència social i cívica

Competència digital

Consciència i expressió cultural

Aprendre a aprendre

Iniciativa i actitud emprenedora

Ús de l'ordinador

Es proposen algunes activitats que es poden realitzar amb l'ajuda de l'ordinador, sempre amb la supervisió d'un adult.

1

Vivim en una localitat

Les persones vivim en una localitat, que pot ser un poble o una ciutat.

- Explica què veuen els xiquets. Quines diferències observes entre les dues localitats? Quina s'assembla més a la teua? Per què?

- EXPRESSIÓ ORAL.** Pensa en tres coses que t'agraden i tres coses que canviaries de la localitat on vius. Anota-les abans de dir-les en veu alta a classe.

➔ SABER FER

TASCA FINAL

Ajudaràs a organitzar una activitat al barri.

Pobles i ciutats

1 En quina localitat estan? Observa la làmina i unix.

Al poble.

A la ciutat.

2 És un poble o una ciutat? Escribe.

3 Pensa i completa amb la paraula *més* o *menys*.

- Els pobles tenen habitants que les ciutats.
- Els carrers són estrets als pobles que a les ciutats.
- Als pobles circulen cotxes que a les ciutats.
- Els edificis són alts a les ciutats que als pobles.

Les ciutats són localitats més grans que els pobles i tenen un nombre més gran d'habitants.

L'ajuntament

Una localitat i el terreny que hi ha al seu voltant formen un **municipi**.

Cada municipi és governat per un **ajuntament**. L'ajuntament està format per l'**alcalde** i els **regidors**, que són elegits pels habitants del municipi cada quatre anys.

L'ajuntament s'encarrega de governar la localitat i d'organitzar els **serveis municipals**: arregar el fem, cuidar els parcs, organitzar les festes...

Moltes persones, com els policies, els bombers, els agradors..., treballen en estos serveis.

També s'anomena ajuntament l'**edifici** on treballen l'alcalde i els regidors. L'ajuntament se sol trobar a la plaça principal de la localitat.

- 1 EN GRUP.** Descobrix amb diversos companys qui és l'alcalde o l'alcaldeessa de la teua localitat i quan l'elegiren.

2 Unix.

ajuntament

municipi

- Està format per una localitat i el terreny que l'envolta.
- Està format per l'alcalde i els regidors, que governen la localitat.

3 Quines d'estes faenes corresponen a l'ajuntament? Marca.

Cuidar els parcs.

Obtindre aliments.

Dirigir la circulació.

Fabricar cotxes.

Organitzar les festes.

Arreplegar el fem.

4 Escriu quin edifici és i quins serveis s'hi donen.

L'ajuntament està format per l'alcalde i els regidors, que governen el municipi i organitzen els serveis municipals.

Vivim junts

En cada localitat conviuen moltes persones de totes les edats.

Les persones que viuen al mateix barri o a la mateixa localitat són **veïns**.

Els veïns es respecten, s'ajuden els uns als altres i també celebren junts les festes.

Les normes de convivència

Els veïns d'una localitat estan obligats a cuidar el seu poble o ciutat i a respectar les coses que són de tots.

En cada municipi hi ha unes **normes de convivència** que els habitants han de complir. Per exemple, hi ha normes sobre els sorolls, el fem, els animals de companyia o l'ús dels parcs.

1 TREBALLA AMB LA IMATGE. Quines normes s'han de complir quan es trau a passejar un gos pel carrer?

 2 EDUCACIÓ EN VALORS. Respecte les persones que m'envolten.

- Creus que si jugues a pilota al mig del carrer pots molestar algú? On pots jugar-hi sense molestar ningú?
- Pensa en altres activitats que puguin molestar els qui t'envolten.

3 Com s'han de comportar els veïns? Marca i completa.

s'ajuden

es prestan coses

discutixen

compartixen festes

es molesten

cuiden el que és de tots

Els veïns

4 Què significa cada senyal? Observa i escriu el número que corresponga.

1. Utilitzeu les papereres.

3. Respecteu les plantes i els animals.

2. Prohibit circular en bicicleta.

4. Prohibida l'entrada d'animals.

Els veïns d'un barri o d'una localitat s'ajuden, es respecten i complixen les normes de convivència.

L'educació viària

Pels carrers de les grans localitats circulen molts vehicles i vianants. Per a facilitar estos desplaçaments i evitar accidents hi ha **senyals de trànsit** i **normes de circulació**, que tots hem de conèixer i complir.

NORMES DE CIRCULACIÓ

Quan caminem pel carrer cal que...

anem sempre per la vorera.

respectem els semàfors.

travessem la calçada pels passos de vianants.

Quan viatgem com a passatgers cal que...

ens cordem sempre el cinturó de seguretat.

entrem i eixim del vehicle pel costat de la vorera.

pugem i baixem de l'autobús ordenadament.

1 Pensa i respon.

- Saps travessar el carrer a soles? Què has de fer abans de creuar?
- Quan vas en bicicleta, per on has de circular?

2 Escriu on corresponga.

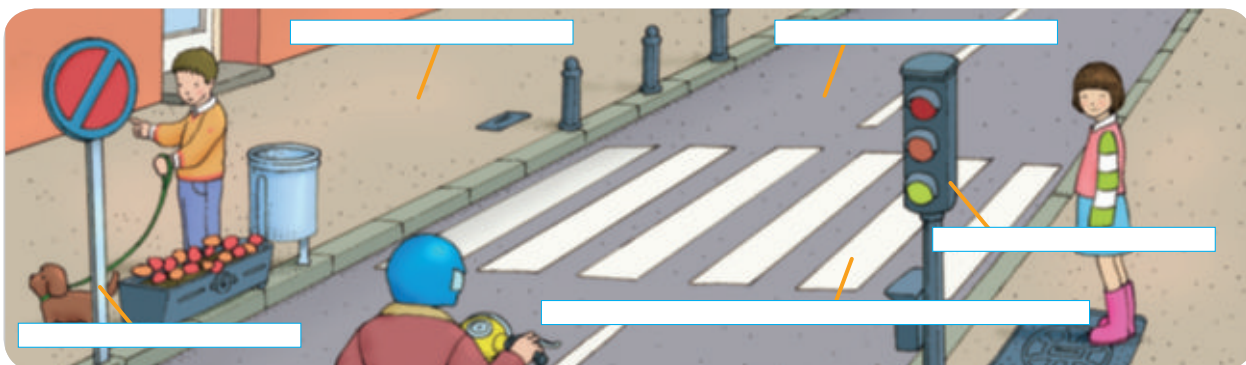
calçada

vorera

semàfor

senyal

pas de vianants

3 Coneixes el significat d'estos senyals de trànsit? Encercla els que es referixen als vianants.

4 En els transports públics hi ha seients reservats. Per a qui són? Observa i escriu.

1.

2.

3.

4.

Els senyals de trànsit i les normes de circulació ajuden a ordenar la circulació de vehicles i vianants per evitar accidents.

Els drets dels xiquets

Al teu voltant hi ha moltes persones que s'ocupen de tu i t'oferixen el seu afecte. Quan tens gana, t'alimenten; quan tens alguna cosa a dir, t'escolten; si fa fred, t'abriguen; i si estàs malalt, et cuiden. A més, tens una casa on viure i una escola on aprendre.

Desgraciadament, no tots els xiquets gaudixen d'estes mateixes coses. Per este motiu, 193 països han reconegut que l'alimentació, la casa, l'educació i la protecció són drets de la infància, i s'han compromés que a cap xiquet o xiqueta del món els falten estes coses.

1 Marca el que no hauria de faltar a cap xiquet o xiqueta del món.

☐ Un animal de companyia.	☐ Aigua i aliments.
☐ Atencions mèdiques.	☐ Una casa on viure.
☐ Una bicicleta.	☐ Roba per a vestir-se.

2 Per què anar a escola és un dret que tenen tots els xiquets? Pensa i escriu.

3 A més de drets, també tenim obligacions. Comenta amb els companys quines obligacions teniu els xiquets i les xiquetes.

→ SABER FER

Organitze una activitat al barri

ASSOCIACIÓ DE VEÏNS **L'AMISTAT**

Els dies 23 i 24 d'octubre se celebraran les festes del barri. Tindrem:

- Servei de bar.
- Concursos i jocs infantils.
- Ball de disfresses.
- Tómbola a benefici del barri.

Es necessiten voluntaris per a organitzar la tómbola.

- 1** Quines activitats són necessàries per a organitzar la tómbola?
Marca. Després, subratlla l'activitat en què t'agradaria col·laborar.

- ☐ Confeccionar les paperetes.
- ☐ Preparar entrepans.
- ☐ Arreplegar i ordenar els regals.
- ☐ Numerar els premis.

- 2** Com es podrien aconseguir regals per a la tómbola? Pensa i escriu.

- 3** Explica què es podria fer amb els diners de la tómbola per a millorar el barri.

ACTIVITATS DE REPÀS

1 RESUM. Recorda el que has après i completa.

l'alcalde

el municipi

els regidors

L'ajuntament s'encarrega de governar

_____ i està format per

_____ i _____

2 Observa i marca la imatge que representa un municipi.

3 Quines faenes realitzen estos treballadors de l'ajuntament? Escribe.

policia

jardiner

agranadora

bombero

La policia organitza el trànsit.

El jardiner

L'

4 Pensa i escriu V (verdader) o F (fals).

- ☐ Les ciutats tenen més habitants que els pobles.
- ☐ Als pobles hi ha més contaminació que a les ciutats.
- ☐ Tots els pobles i ciutats tenen un ajuntament.
- ☐ L'ajuntament organitza els serveis municipals.

5 Marca la situació en què es respecten les normes de convivència.

6 Escriu dues normes de convivència que s'han de respectar a classe.

DEMOSTRA EL TEU TALENT

7 Tria i realitza l'activitat que t'agrada més.

A. Investiga com són la bandera i l'escut de la teua localitat i dibuixa'ls en una cartolina.

B. Escriu una redacció sobre les coses més destacades del teu barri: monuments, parcs, festes...